

Φλογιζομένη ἀπὸ ἔρωτα καρδία δὲν ἔβασανίζετο ἀπὸ τὴν ἀνάγκην νὰ σὲ εὐχαριστῇ· τὸ αἴσθημα τῆς παντοδυναμίας σου καὶ τῆς αἰδιότητός σου εἶναι ἄβυσσος, εἰς τὴν ὅποιαν ὅλοι οἱ διαλογισμοὶ μας χάνονται καὶ συγχέονται ἢ ἀκατανόητος οὐσία σου πλήττει μὲ τρόπον τὴν περιορισμένην μας φαντασίαν, ἀλλ' ἡ ἀκένωτος ἀγαθότης σου μᾶς βεβαιώνει. Σὺ μᾶς ἔδωκες τὸ εἶναι ἡ χάρις σου θέλει μᾶς στηρίζει εἰς τὸ μέσον τῶν χρεῶν, τὰ ὅποια διὰ νὰ ἐκπληρώσωμεν μᾶς ἔβαλες ἐπάνω εἰς τὴν γῆν· δὲν θέλει μᾶς συγχωρήσει νὰ μεταχειριζώμεθα κακὰ τὸ αὐτεξούσιον, εἰς τὸ ὅποιον μᾶς παρέδωκες, ὥστε νὰ καταστήσωμεν ἑαυτοὺς αὐτουργούς τῆς ἡμετέρας αἰωνίου δυστυχίας, ἕως νὰ τελειώσωσιν οἱ ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην σου διωρισμένοι χρόνοι, καὶ μᾶς προσκαλέσης εἰς τὸν ἑαυτὸν σου. Εἶθε νὰ ἠμποροῦμεν νὰ μὴ κατασταθῶμεν πολλὰ ἀνάξιοι τῆς ὑπερτάτης σου εὐσπλαγχνίας!

Ἱστορία τῶν Ἑθνῶν.

Τετάρτη τῆς Πρώτης ἐποχῆς.

Ἡ ὅποια περιέχει ἀπὸ τὸν ἐξολοθρευμὸν τῆς Καρχηδόνης ἕως εἰς τὴν μάχην τοῦ Ἀκτίου, διάστημα 115 χρόνων.

604 — Οἱ Καρχηδόνιοι, ἀθετήσαντες τὰς συνθήκας, ἠτοίμασαν στόλον, καὶ ἐκίνησαν τὸ στρατεύμα των κατὰ τῆς Νουμιδίας, καὶ μὲ τὰς συνε-

χεῖς ἐφόδους, ἐπροξένησαν ταραχὴν εἰς τὰ σύνορα τοῦ Μασσινίσσα, συμμάχου τῶν Ῥωμαίων. Οἱ ὕπατοι Μάλλιος, καὶ Κενσορίνος ὑπῆγαν ἐναντίον τῆς Καρχηδόνης· ἔκαυσαν πρῶτον ἔμπροσθέν των, ἕνα στόλον, ὅστις θεληματικῶς παρεδόθη εἰς τοὺς Ῥωμαίους, διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς εἰρήνης· ἐπρόσταξαν ἔπειτα ὅλους τοὺς κατοίκους νὰ φύγωσιν ἀπὸ τὴν πόλιν, ἀφοῦ πρότερον ἐπρόβλεψαν νὰ λάβωσι τὰ ὄπλα των.

Οἱ Καρχηδόνιοι, καὶ χωρὶς ὄπλα, δὲν ἠθέλησαν ν' ἀφήσωσι τὰς οἰκίας των· ἐσήκωσαν ὅλην τὴν ξυλικὴν τῶν οἰκιῶν διὰ νὰ κατασκευάσωσιν ἄλλα καράβια· καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχαν χαλκὸν καὶ σίδηρον, μετεχειρίσθησαν τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον, καὶ αὐταὶ αἱ ἀρχόντισσαι γυναῖκες ἔκοπταν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, διὰ νὰ κατασκευασθῶσι σχοινία διὰ τὰς μηχανὰς τοῦ πολέμου. Ἄντεστάθησαν μ' ἔλην των τὴν δύναμιν, εἰς διάστημα τεσσάρων χρόνων. Ἀλλὰ τέλος, ὁ νεώτερος Σκιπίων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀφρικανοῦ Σκιπίωνος, ἔλαβε τὴν στρατηγίαν, καὶ ἔφερε τὴν Καρχηδόνα εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην. Οἱ κάτοικοι, ὄντες τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα χιλιάδες, παρεδόθησαν, ἔχοντες ἀρχηγὸν τὸν Ἀσδρούβαν. Ἡ γυνὴ του τότε ἔδειξε γενναϊότητα ἀξίαν Ῥωμαίας γυναικὸς· ἔλαβε τοὺς δύο υἱούς της εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἀναβαίνει εἰς τὸ ὕψος οἰκίας τινός, καὶ κρημνίζεται εἰς τὴν πυρκαϊάν, ἣτις κατέκαιε τὴν πόλιν· διότι οἱ Καρχηδόνιοι, κατὰ προσταγὴν τῆς γερουσίας, ἔβαλαν τὸ πῦρ εἰς τὴν πόλιν. Τοιοῦτον ἠκολούθησε τὸ τέλος τοῦ τρίτου καὶ τελευταίου Λιβυκοῦ πολέμου.

Τὸν αὐτὸν χρόνον οἱ Ῥωμαῖοι ἐκυρίευσαν καὶ ἐκρήμνισαν τὴν Κέρνθον, τὴν μητρόπολιν τῆς Ἀχαΐας, καὶ στολισμὸν ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Μέτελλος πρῶτος κατέκοψε τὸ στράτευμα τοῦ Κριτολάου, εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Ἠλίδος, καὶ ὁ Μούμμιος ἦλθε νὰ θείσῃ τοὺς καρπούς τῆς ἐκείνου νίκης. Ἐνίκησε τὸν Διαιετῆ, δεύτερον στρατηγὸν τῶν Κερνθίων, εἰς αὐτὴν τὴν εἰσόδον τοῦ Ἰσθμοῦ. Ἡ Κέρνθος παραιτημένη ἀπὸ τοὺς κατοίκους, διηρπάσθη.

620 — Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Καρ-
 χηδόνος τὰ ἵπσυργεῖα, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία καὶ τὸ
 κέρδος ηὐξήθησαν ὁμοῦ μὲ τὴν ἐπικράτειαν, ἐζη-
 τούντο ἐπιπόνως. Ἡ ὁμόνοια τῶν τάξεων, ἣτις ἐφυ-
 λάττετο ἐξ αἰτίας τοῦ Λιβυκοῦ πολέμου, ἐταράχ-
 θη περισσότερον παρὰ ἄλλην. Φορὰν. Ἐπροβλήθη
 πάλιν τὸ ζήτημα νὰ μοιράσων ἐξίσου τοὺς ἀγρούς.
 Οἱ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τοὺς πρώτους χρόνους, ἐσυνείδι-
 ζαν νὰ μοιράζωσιν εἰς τοὺς πτωχοὺς πολίτας μέ-
 ρος τῶν ἀγρῶν, τοὺς ὁποίους ἐκυρίευσαν ἀπὸ τοὺς
 ἐχθρούς· ὅμως παρευθὺς οἱ πλούσιοι τοὺς ἐκυρίευ-
 σαν μὲν κάθε πανσυργίαν. Οἱ δήμαρχοι, διὰ νὰ λά-
 βουν τὴν εὐνοίαν τοῦ λαοῦ, δὲν ἔπαυσαν ἀπὸ τοῦ
 νὰ πρὸ ἀλλάσῃ τὴν διανομὴν τῶν ἀγρῶν.

Τιβέριος Γράκχος, ὁ πλέον ἐπίσημος πολί-
 τής, ἀναψε πρῶτος τὸ πῦρ τῆς διχονοίας· συνω-
 δευμένος ἀπὸ πολὺ πλῆθος, ἀνέβη εἰς τὸ βῆμα,
 διὰ νὰ κάμῃ τὸν δῆμον νὰ ἐπικυρώσῃ τὸν νόμον
 τῶν ἀγρῶν. Μ. Οὐκταύτιος ἐναντιόνοται εἰς τὸν νό-
 μον. Ὁ Γράκχος κάμνει νὰ τὸν καταιβάσωσιν ἀπὸ
 τὸ βῆμα, καὶ τὸν κάμνει τύσον νὰ φοβηθῇ, ὥστε

νὰ παραιτήσῃ τὴν δημαρχίαν. Τρεῖς ἐπίτροποι διορίζονται διὰ τὴν διανομὴν τῶν ἀγρῶν.

Μυθολογία.

Θεοὶ τῆς δευτέρας Τάξεως. — Πεδινοὶ Θεοὶ

Πά ν.

Ὁ Πάν ἦτον πρῶτος πεδινὸς Θεός, ὅστις ἐπένοησε τὸν αὐλὸν, καὶ ἦτον Θεὸς τῶν βοσκῶν, τῶν δασῶν καὶ τῶν πεδιάδων. Τὸν παραστένουν μὲ κέρατα εἰς τὴν κεφαλὴν, μὲ κόκκινον πρόσωπον, καὶ κρατοῦντα αὐλὸν σύνθετον ἀπὸ πολλοὺς σωλήνας, καὶ ἐλέγετο Σύριγξ. Ὁ Πάν ἔχυνεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους αἰφνίδιον φόβον, χωρὶς νὰ ἤξεύρωσι τὴν αἰτίαν, καὶ οὗτος ἐλέγετο Πανικὸς φόβος.

Σάτυροι. Οὗτοι παραστένονται ὡς μικροὶ ἄνθρωποι, μαλλιαροὶ, μὲ κέρατα καὶ αὐτία αἰγός, μὲ μηροὺς καὶ σκέλη τοῦ ζώου κατέτρεχαν τοὺς βοσκούς, καὶ τοὺς ἐφόβιζαν.

Πρίαπος. Ἦτον Θεὸς τῶν περιβαλίων, τὰ ὅποια ἐφύλαττε, καὶ τὰ ἔκαμνε νὰ καρποφορῶσιν.

Ἡχώ. Ἦτον θυγάτηρ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς γῆς· ἢ Ἡρα τὴν κατεδίκασεν νὰ ἐπαναλαμβάνη τὰς ὑστερινὰς συλλαβὰς. Αὕτη ἠγάπησε τὸν εὐμορφον Νάρκισσον, υἱὸν τῆς νύμφης Λυριόπης, καὶ τοῦ Κηφισσοῦ ποταμοῦ· ἀλλ' ὁ Νάρκισσος τὴν ἐκαταφρόνησεν. Ἡ Ἡχώ κατατηκομένη, ἔμεινε μὲ μόνα τὰ κόκκαλα, καὶ μὲ τὴν φωνὴν, καὶ μετεβλήθη

εἰς βράχον. Λί σύντροφοί της παρεκάλεσαν τὸν Ἑρώτα νὰ ἐκδικήσῃ τὴν ἀδελφὴν των· ὁ Ἑρως ἔφερε τὸν Νάρκισσον ἐπάνω εἰς μίαν βρύσιν καὶ αὐτὸς ὤρμησε νὰ φιλήσῃ τὴν εἰκόνα του, ἐπειδὴ εἶδεν εἰς τὸ νερὸν τὴν ἰδίαν του εὐμορφίαν· ὅθεν ἐπνίγη, καὶ μετεμορφώθη εἰς τούτο τὸ ἄνθος.

Οἰκίδιοι Θεοί. — Ἰφέστιοι, Πατρῶοι.

Οἱ Ἰφέστιοι ἦσαν τῶν κατὰ μέρος οἰκιῶν Θεοί· οἱ δὲ Πατρῶοι ἦσαν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῶν πόλεων. Ἔστήνοντο εἰς τὸ μέσον τῆς οἰκίας, ὀπίσω ἀπὸ τὴν θύραν, ἢ ὀλόγυρα εἰς τὴν Ἑστίαν. Ἡ λατρεία τούτων προῆλθε, διότι ἐσυνείθιζαν νὰ θάπτωσι τοὺς νεκροὺς εἰς τὰς οἰκίας, καὶ ἐπίστευαν, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν συγγενῶν ἐκατοικοῦσαν ἐκεῖ, καὶ τὰς ἐθεωροῦσαν ὡς εὐμενεῖς καὶ βοηθοὺς Θεούς.

Ἄλλοι Θεοὶ τῆς δευτέρας τάξεως.

Κῶμος. Ἦτον Θεὸς τῶν συμποσίων· τὸν παρέστεναν παχὺν καὶ ἀκμαῖον, μὲ στέφανον ἀνθέων εἰς τὴν κεφαλὴν, μὲ ἀγγεῖον εἰς τὴν μίαν χεῖρα, καὶ μὲ λεκάνην εἰς τὴν ἄλλην.

Μῶμος. Ἦτον υἱὸς τῶν ὀνείρων καὶ τῆς νυκτός, καὶ Θεὸς τοῦ περιπαίγματος καὶ τοῦ ἀστεϊσμοῦ· τίποτε δὲν τὸν ἄρεσκε, καὶ αὐτοὺς τοὺς Θεοὺς ἐπερίπεζεν. Ὁ Ποσειδῶν εἶχε κατασκευάσει ταῦρον· ὁ Ἡφαίστος ἄνθρωπον, καὶ ἡ Ἀθηναῖα οἰκίαν. Ὁ Μῶμος ἐμέμφθη τὸν Ποσειδῶνα· διότι δὲν ἔβαλε τὰ κέρατα τοῦ ταύρου ἔμπρὸς εἰς τὰ ὄμματα.

μάτια του, διὰ τὰ κεραιίζη ἀσφαλέστερα ἔλεγεν, ὅτι τοῦ Ἰφαιίστου ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ ἔχη παραθύριον εἰς τὸ στήθος, διὰ νὰ βλέπωμεν τοὺς κρυφούς του διχλογισμούς· καὶ τῆς Ἀθηναῖς ἡ οἰκία ἔπρεπε νὰ ᾖ κινητή, διὰ νὰ τὴν φέρωμεν εἰς ἄλλον τόπον, ὅταν ἔχωμεν κακοὺς γείτονας· διὰ τοῦτον τὸν χαρακτῆρά του ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Ἰὸν παραστένουσιν ὡς νὰ σηκῶνῃ τὴν προσοπίδα ἀπὸ τὸ πρόσωπον τινός, καὶ εἰς τὴν χεῖρα ῥάβδον μὲ κεφαλὴν εἰς τὴν ἄκρην, καθὼς ἐκρατοῦσαν ἄλλοτε οἱ μωροί.

Μορφεύς. Ἦτον ὑπουργὸς τοῦ πατρὸς του Ὑπνου, ἢ Θεὸς τοῦ ὕπνου. Ἰὸν παρέστεναν μὲ πτερὰ χρυσαλίδος διὰ τὴν ἐλαφρότητα κρατεῖ εἰς χεῖρας φυτὸν μήκωνος (παπαρσύνος) ὑπνωτικόν, μὲ τὸ ὅποιον ἐγγίζει ἐκείνους, τοὺς ὁποίους θέλει ν' ἀποκοιμίσῃ.

Ὀνειροί. Ἰῖναι υἱοὶ τοῦ ὕπνου ἔλεγαν, ὅτι οἱ ἀληθινοὶ ὄνειροι περνοῦν ἀπὸ κεραιίνην θύραν, καὶ μηνύουσι τὰ βέβαια· οἱ δὲ ψευδεῖς περνοῦν ἀπὸ ἐλεφαντίνην, καὶ εἰς ἀπλάϊ ἀπάται, καὶ τῆς φαντασίας πλάσματα.

Ἄρποκράτης. Ἦτον Λιγύπτιος Θεὸς, υἱὸς τοῦ Ὀσίριδος καὶ τῆς Ἰσίδος, ἔφορος τῆς σιωπῆς. Ὁ ἀληγορικὸς οὗτος Θεὸς παρεστένετο μὲ ἀνθρώπινον σχῆμα, ἢ μὲ γυναικεῖον, καὶ εἶχεν ἓνα δάκτυλον εἰς τὸ στόμα.

Θέμις. Ἦτον θυγάτηρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ θεὰ τῆς δικαιοσύνης· παρεστένετο μὲ ζυγίον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ μὲ δεμένα ῥομβάτια, ἢ μὲ σπαθίον εἰς τὴν χεῖρα.

Λ' σ τ ρ α ί α. Ἦτον θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θήμιδος, ἐφωρέϊτο ὡς αὐτὴ ἢ δικαιοσύνη· κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανόν, εἰς τὸν χρυσοῦν αἰῶνα, διὰ τὴν κατοικήσῃ εἰς τὴν γῆν, ἀλλ' αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων τὴν ἠνάγκασαν νὰ παραιτήσῃ τὰς πόλεις, εἶτα καὶ τοὺς ἀγρούς· ὅθεν ἐστράφη εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου ἐσύστησε τὸ ζωδιακὸν σημεῖον τῆς παραθέου.

Φ ή μη. Ἦτον Ἄγγελος τοῦ Διὸς. Παραστένεται ὡς μεγαλόσωμος θεὰ μ' ἑκατὸν αὐτῖα, καὶ μ' ἑκατὸν στόματα, καὶ ἐνίοτε μὲ πτερὰ εἰς τὴν ῥάχην, καὶ μὲ σάλπιγγα εἰς τὴν χεῖρα.

Τύχη. Ἦτον θεὰ τῶν συμβαινόντων, καὶ ἐμοίραζε τὰς εὐτυχίας, καὶ τὰς δυστυχίας, κατὰ τὴν φαντασίαν τῆς. Παραστένετο φαλακρά, τυφλή, πάντοτε ὀρθή, μὲ πτερὰ εἰς τοὺς δύο πόδας, καὶ ὁ ἓνας ἐστηρίζετο ὑλίγον ἐπάνω εἰς τρεχόν, ὅστις ἀκατάπαυστα ἐκυλίετο, καὶ ὁ ἄλλος ὑψωμένος εἰς τὸν αἴρα. Εἰς τὸ Ἄντιον ἦτον ὁ πλέον περιβόητος ναὸς τῆς.

Ἦ Νέμεσις, τὴν ὁποίαν μερικοὶ ὀνομάζουν καὶ Ἀδράστειαν, ἦτον θεὰ τῆς ἐκδικήσεως, καὶ ἐτιμωροῦσεν ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐκακομετεχειρίζοντο τὰ ἀγαθὰ τῆς ψυχῆς. Παραστένετο μὲ πτερὰ, ὀπλισμένη ὀφείδια, καὶ μὲ ἀναμμένας λαμπάδας, καὶ μὲ στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν.

Φ θ ό ν ο ς. Ἦτον υἱὸς τῆς νυκτός. Παραστένεται ὡς γεροντικὸν φάντασμα θηλυκόν, μὲ κεφαλὴν τυλιγμένην μὲ ὀφείδια, μὲ ὀμμάτια γαλαναὰ καὶ χλωμένα, κατὰξηρος καὶ λιγνή, μὲ ὀφείδια εἰς

τὴν χεῖρα, καὶ μὲ ἄλλο ἓνα, τὸ ὁποῖον τοῦ κατατρώγει τὸ στήθος.

Ἔρις. Ἦτον κακοποιὰ θεὰ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέδιδαν τοὺς πολέμους καὶ τὰς λογομαχίας. Ὁ Ζεὺς τὴν ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν· διότι ἐπροξενούσε σκάνδαλα μεταξύ τῶν Θεῶν. Παραστένεται μὲ τρίχας ἀπὸ ὄφεις δεμένους μὲ αἱματωμένας σημαῖας, μὲ ἀφρισμένον στόμα, μὲ τρίζοντας ὀδόντας, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τῆς στάζει φαρμάκιον, καὶ εἰς τὴν χεῖρα κρατεῖ ξιφίδιον, ἢ λαμπάδα.

Μ Α Θ Η Μ Α Β΄.

Περὶ τῆς σφαίρας τοῦ Παντός.

Εἶπαμεν, ὅτι ὁ ἥλιος κυκλοφορῶν μὲ τὴν κίνησιν τοῦ παντός ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν εἰς τὴν δύσιν, τρέχει καθημέραν ἓνα παράλληλον. Ἄς ὑποθέσωμεν, ὅτι σήμερον εἰς τὰς ἑννέα τοῦ Δεκεμβρίου ὁ ἥλιος εὐρίσκεται εἰς τὸν τροπικὸν τοῦ Αἰγώκερω· ἐπειδὴ σήμερον διατρέχει τὸ μικρότατον τόξον (ὡς πρὸς ἡμᾶς) εἰς τὸ ἐπάνω μεσημβρινὸν ἡμισφαίριον, καὶ τὸ μεγαλύτερον εἰς τὸ κάτω, ὀλίγας ὥρας μένει εἰς τὸ ἐπάνω, καὶ πολλὰς εἰς τὸ κάτω· ὅθεν ἡμεῖς ἔχομεν τὴν μικροτάτην ἡμέραν, καὶ τὴν μεγαλωτάτην νύκτα. Εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν γίνεται ἡ χειμερινὴ τροπὴ, ἡγουν παύει ἀπὸ τὸ νὰ προχωρῇ ὁ ἥλιος πρὸς τὴν μεσημβρίαν, καὶ ἀρχίζει νὰ ἔρχεται πρὸς τὴν Ἀρκτον, καὶ καθημέραν νὰ δια-